

‘ನಾಳೆ ಫೀಸು ಕಟ್ಟಲು ಕಡೆ ದಿನ... ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿರ ಹಣ ಎಲ್ಲಿದೆಯ್ಯಾ?’

ಅಂದೂ ಅಮ್ಮೆ ‘ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬಾರದು ನಿನು’ ಎಂದು ಅವನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ನಡೆದಿದ್ದಳು. ಮಗ ಅವಳು ತಿರುಗಿ ಬರುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು.

ತಾಯಿ ದುಡಿಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಲು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವ ಅದೆಷ್ಟೇ ಸಲ ಅಮ್ಮೆನೋಡನೆ ಹೇಳಿದಿತ್ತು. ‘ಅಮ್ಮೆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ರವಾಧಿನಗಲ್ಲಿ ನಾನೂ ದುಡಿಯಲು ಹೇಗೆನ್ನೇನೆ... ಸ್ನೇಹವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ...’ ಆಗೆಲ್ಲ ಆಕೆಯದ್ದು ಗದರಿಕೆಯೇ. ನನ್ನ ಕೈಕಾಲು ಗಟ್ಟಿಯಿರುವವರಿಗೆ ನಿನು ನಿನ್ನ ಒದನ್ನು ನೋಡಿಕೋಂ... ಮುಂದೆ ನೋಡುವಾ...’ ‘ಹೌದು ಅಮ್ಮೆ ಏನೂ ಮುದುಕಿಯಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಯಿವೆ... ಉಳಿರ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಇಬ್ಬರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಲು ಸಾಕಾಗುವವು ಸಂಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಪ್ಪೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ಖಚು ಬೇರೆ... ಅದಕ್ಕೇ ಕವ್ವಪಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.’

‘ಈ ಅಮ್ಮೆಗೆ ಹೇಳಿದೆಯೇ ನಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆಯುತ್ತದೆ’ ಎನ್ನುವುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದು ದಿನ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟವ ಹೋಗುವಾಗ ಮತ್ತು ಬರುವಾಗ ಬಿಟ್ಟಗೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದವರ ಜೊತೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೇಳಿಯ ದಾರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನಂದು ಸೇರಿದ್ದ ಸಂಯಯದಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟ ಅಂಗಡಿಯ ಯಜಮಾನ ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗುಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕಿದ್ದ. ಅಂಗಡಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕುವ ಮುಂಚೆ ಅವನು ಕೊಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿಯೋ ಎಂಟಾಕೆಯನ್ನೇ ಜೊಗಿಗಿಳಿಕೆಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸೆ ಬಂದರೆ ಅಮ್ಮೆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವ ಮಾತನಾಡಲು ಬಾಯಿ ತೇರಿಯುವ ಮುಸ್ವರೆ ಇವನ್ನು ತಪ್ಪಿಕೊಂಡೇ ಒಳಗೆ ಹೋದ ಅವಳು ಅಳುತ್ತಲೇ ‘ಬೇಡ ಮಗು... ಈ ದುಡಿಯುವ ಹಟ ಬೇಡ ನಿನಗೆ. ನಾನು ದುಡಿಯುತ್ತೇನೆ... ನಿನ್ನ ಒದು... ಒದಿದೊಂದ್ದು ಮನುಷ್ಯನಾಗಬೇಕು.. ಈಗಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಟ ಬೇಡ ನಿನಗೆ’ ಎಂದಿದ್ದಳು. ಇವ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನ ಗುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ ಯಾರೋ ಇವನಿಗಿಂತ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ಬಂದು ಅವನಮ್ಮೆನಿಗೆ ವರದಿ ಬಿಟ್ಟಿಸಿದ್ದರು. ಮನಸ್ಸೆ ಬಂದ ಇವನಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ ಆ ತಾಯಿ. ಅದಿನಿಂದ ತಾನು ದುಡಿಯಲು ಹೋಗುವ ಮಾತನ್ನು ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಇಂದೂ ಅಪ್ಪೆ. ಅಮ್ಮೆ ಮನಸ್ಸೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಬಂದ ಆಕೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಂದವರೇ ಕಾಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ಇವನ ಕೈಗೆ ಬಂದಮ್ಮ ನೋಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಮೇಗಳಿಲಾಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿಯು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಆ ನೋಟೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿಯು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಆಪ್ಪೆ. ‘ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದೆಯ್ಯಾ...’ ಕೆಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ಅಮ್ಮನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದೇಶ ಕಳೆ ಹೆದರಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳು ಗಂಟೆಲನ್ನೇ ಉಳಿದಿದ್ದವು.

ಉಳಿಟವಿಲ್ಲದೆ ದಿನ ಕಳೆಯುವುದು ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಆಗಿದ್ದ ತಾಯಿ ಮಗನಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಎಂದೂ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಮ್ಮೆ ನೀರು ಕುಡಿದು ಮಲಗುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮಗ ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದು. ಇದ್ದ ಅಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿವನ್ನೇ ತಿಂದು ಅರೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಗನನ್ನು ಕಂಡು ಆ ತಾಯಿ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಉಣಿಲ್ಲಲು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕೆಯನ್ನು ನೇನೆನೇದು ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಒಮ್ಮೆಯಂತೂ ವಾರದ ಕಾಲ ಆಕೆಗೆ ಕೆಲಸವೇ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಎಷ್ಟು